

PROGRAMMA COLLOQUIUM

SCHULDENLAST EN DETENTIE : VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN EN ACTIEPISTES

24.11.2025

NBB - Brussel

Inschrijving op :

www.observatoire-credit.be

Observatorium
Krediet en
Schuldenlast

PROGRAMMA VAN HET COLLOQUIUM

Moderator van de dag: **Denis Maréchal**, magistraat bij de Arbeidsrechtbank van Luik, erevoorzitter

9u-9u30	Verwelkoming
9u30-9u45	Inleidende toespraak - Vincent Magnée , directeur van de Nationale Bank van België en voorzitter van het Observatorium Krediet en Schuldenlast
9u45-10u	Getuigenis : blik van een ex-gedetineerde op de schuldenproblematiek
10u-10u30	De gevangenis : je blijft altijd maar betalen - Olivia Nederlandt , professor, UCLouvain Saint Louis - Brussel
10u30-11u15	Schulden en gedetineerden : voorstelling van de eerste resultaten van een nationaal onderzoek - Caroline Jeanmart, Laetitia Pierroux, Melle Servais en Sabine Thibaut , Observatorium Krediet en Schuldenlast
11u15-11u30	Koffiepauze
11u30-12u10	Reacties op de eerste onderzoeksresultaten van het Observatorium : een blik van binnen en buiten de muren - Charlotte Claeysens, Stéphanie Brancart et Valérie Mont , directoraat-generaal EPI, Directie Medico-psychosociale diensten Centrale PSD, FOD Justitie en Mélanie Devillers , maatschappelijk werkster en schuldbemiddelaar, Rizome vzw
12u10-12u30	Vraag-antwoordsessie
12u30-13u30	Lunch
13u30-14u45	Workshops (keuze uit één workshop)
14u45-15u	Koffiepauze
15u-16u	Samenvatting van de workshops in plenaire zitting en interactief gesprek met de zaal
16u-16u15	Afsluiting van de dag - David Scheer , professor sociologische criminologie, UCLouvain

BESCHRIJVING VAN DE WORKSHOPS

Workshop 1 – Administratie: referentieadres, woonplaats, identiteitskaart

Moderator/rapporteur : **Tom Bols**, Adviseur Dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten, FOD Binnenlandse Zaken Identiteit en Burgerzaken

Inleiding op de workshop : **Valérie Mont**, inspecteur maatschappelijk werk, FOD Justitie, Directoraat-generaal Penitentiare inrichtingen, Directie Medico-psychosociale diensten Centrale PSD

Detentie leidt vaak tot een breuk in het administratieve kader: geen feitelijke woonplaats, verlies van het referentieadres, vervallen of ontoegankelijke identiteitsdocumenten en een trage, complexe regularisatie. Nochtans zijn deze elementen essentieel om toegang te garanderen tot sociale rechten, bankdiensten en de regularisatie van de burgerlijke situatie. Dit administratieve kader speelt ook een cruciale rol bij de invordering van schulden: zonder bekend adres hebben schuldeisers meer moeite om de schuldenaar terug te vinden, terwijl een domiciliëring juist tot actievere vervolging kan leiden. Deze workshop zal deze complexe uitdagingen onderzoeken, op het kruispunt van fundamentele rechten, schuldenbeheer en sociale re-integratie.

Workshop 2 – Synergieën tussen intra- en extramurale diensten rond schuldproblematiek

Moderator/rapporteur: **Isolde Vandavelde** et **Wietske Van Gils**, SAM vzw

Inleiding op de workshop : **vertegenwoordigers van de Dienst voor hulpverlening aan gedetineerden van gevangenis van Ittre** (La Touline, Après vzw)

Het beheren van schulden bij gedetineerden vereist een doeltreffende en operationele samenwerking tussen de diensten die actief zijn binnen de penitentiare instellingen (intra muros) en die erbuiten (extra muros), zoals OCMW's, schuldhulpverleningsdiensten of sociale kredietinstellingen. Deze workshop zal de bestaande (of ontbrekende) verbindingen tussen deze actoren in kaart brengen, de obstakels voor continuïteit van begeleiding bespreken en manieren bekijken om de samenwerking te versterken ten voordele van gedetineerden en ex-gedetineerden. Ook wordt bekeken hoe een echt traject voor schuldbegeleiding kan worden opgebouwd, vanaf detentie tot aan re-integratie.

BESCHRIJVING VAN DE WORKSHOPS

Workshop 3 – Schulden : rem op re-integratie of stimulans voor recidive ?

Moderator/rapporteur : **Eric Maes**, onderzoeker, Operationele Directie Criminologie, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie

Inleiding op de workshop : **Jean-François Funck**, rechter bij de strafuitvoeringsrechtbank van Brussel

Mensen die uit de gevangenis komen, hebben vaak aanzienlijke schulden opgebouwd die tijdens de detentieperiode vaak nog groeien. Dit roept de vraag op wat de impact van deze schulden is op het re-integratietraject: in welke mate bemoeilijken ze de toegang tot huisvesting, tewerkstelling of financiële stabiliteit op lange termijn? Kunnen ze zelfs een belemmering vormen voor re-integratie, of in bepaalde gevallen het risico op recidive verhogen?

Daarnaast kan het opstarten of hervatten van schuldinvorderingsprocedures bij vrijlating, in een socio-economische context die vaak al fragiel of ernstig verzwakt is door de detentie, de mogelijkheden tot de opbouw van een autonoom leven bemoeilijken of zelfs beperken.

Deze workshop zal de verbanden onderzoeken tussen schulden, detentie en recidiverisico en het belang benadrukken van begeleiding bij budgetbeheer voor en na de vrijlating.

Workshop 4 – Betekenis van financiële straffen en hun impact op schuldenlast

Moderator/rapporteur: **Kristel Beyens**, gewoon hoogleraar in de penologie aan de Vakgroep Criminologie, Onderzoeksgroep Crime & Society, Vrije Universiteit Brussel

Inleiding op de workshop : **Alexia Jonckheere**, onderzoekster, Operationele Directie Criminologie, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie

Financiële straffen (zoals geldboetes) kunnen zwaar doorwegen op de schuldenlast van gedetineerden. Vaak beschikken zij niet over de nodige middelen om deze boetes terug te betalen, althans niet binnen realistische termijnen.

Deze workshop zal de mogelijke gevolgen van deze straffen voor de schuldenlast en de re-integratie van gedetineerden behandelen. Ook zal er worden ingegaan op de betekenis, de impact en de rol van financiële straffen binnen het strafrechtelijk kader. Ten slotte worden mogelijke aanpassingen besproken om deze straffen beter af te stemmen op de economische realiteit van betrokkenen, met een evenwicht tussen rechtvaardigheid en doeltreffendheid.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Plaats van het colloquium

Nationale Bank van België - Auditorium
Warmoesberg 61, 1000 Brussel
Bereikbaar via trein, metro, bus: halte Brussel Centraal
Station

Werktalen

Nederlands/Frans met simultaanvertaling

Prijs (btw 0%)

- Normale tarief : 50€
- Non-profitsector, studenten, werkzoekden : 25€

In deze prijzen zijn de inschrijving, de vertolking, de documentatiemap en de lunch inbegrepen.

Annulering met terugbetaling van de inschrijvingskosten tot 14 november 2024.

Accreditatie

- OVB: in behandeling
- OBFG: 6 punten
- IGO: overeenkomst voor rechters, gerechtelijke stagiairs en personeelsleden van de rechterlijke orde
- SAM-TES: in behandeling

Inschrijving

Via onze website : www.observatoire-credit.be
("Onze evenementen")

Informatie

Het Observatorium Krediet en Schuldenlast
Château de Cartier - Place du Perron n°38,
B-6030 Marchienne-au-Pont
Tel : 32-(0)71/33.12.59
E-mail : info@observatoire-credit.be